

Kiedy słowa nie chcą wyjść. Fakty i mity o mutyzmie wybiórczym.

Mutyzm wybiórczy to zaburzenie lękowe. Takie dzieci umieją mówić i chcą mówić, ale często po prostu nie mogą tego zrobić w pewnych miejscach, czy sytuacjach w których czują się niekomfortowo. Trudności z komunikowaniem mogą pojawiać się również w sytuacji, gdy dziecko ma świadomość, że inna osoba może je słyszeć lub widzieć podczas mówienia.

W otoczeniu, w którym czują się bezpieczne i zrelaksowane, np. we własnym domu zachowują się zupełnie normalnie, są głośne, rozmowne, a nawet lubią rządzić innymi i żartować.

Jednak w większości obcych, nieznanymi środowisk, także w przedszkolu czy szkole odczuwają olbrzymi lęk, który powoduje, że nie są w stanie się odezwać, mają trudności z utrzymaniem kontaktu wzrokowego z innymi ludźmi, odwracają głowę, sprawiają wrażenie niegrzecznych, bo nie odpowiadają na pytania, nie mówią „dzień dobry”, „dziękuję”, itp. Kiedy odczuwają silny lęk nie są w stanie się uśmiechać, ich twarze nie wyrażają żadnych emocji, a poczucie, że są obserwowane sprawia, że poruszają się sztywno. Często nie nawiązują interakcji z rówieśnikami, siedzą spokojnie, nie rozrabiają, nie zwracają na siebie uwagi nauczycieli, co z kolei może powodować błędne wrażenie, że dziecko jest po prostu bardzo grzeczne. Dzieci te mogą mieć trudności ze zgłaszaniem chęci skorzystania z toalety w przedszkolu lub szkole, odmawiają spożywania posiłków razem z innymi dziećmi, nie zgłaszają nauczycielowi, że inne dziecko im dokucza.

Mity i Fakty na temat mutyzmu wybiórczego (MW)

Mity	Fakty
Mutyzm wybiórczy występuje bardzo rzadko.	Mutyzm wybiórczy dotyka 7 na 1000 dzieci, częściej są to dziewczynki niż chłopcy.
Dziecko z MW nie mówi, bo jest uparte.	Każde dziecko z MW pragnie mówić, ale nie może z powodu silnego lęku.
Dziecko jest po prostu nieśmiałe, dlatego nie mówi.	Dzieci nieśmiałe w końcu zaczynają mówić, a dzieci z MW nie.
Dziecko z MW jest niegrzeczne, bo nie mówi „dziękuję,” „dzień dobry”	Dziecko z MW ma duże trudności z używaniem zwrotów grzecznościowych z powodu silnego lęku.
MW samo minie, dziecko z tego wyrośnie.	Każdy dzień milczenia dziecka utrwala mutyzm i wydłuża terapię.
Dzieci z MW to dzieci z patologicznych rodzin.	MW wynika z lęku i takie dziecko może być w każdej rodzinie, a na pojawienie się MW wpływa wiele czynników
MW bardzo trudno się leczy.	Właściwa terapia, np. metodą małych kroków pozwala w ciągu kilku tygodni przynieść efekty.

Czy i jak można pomóc dziecku z mutyzmem wybiórczym?

Jeśli dziecko nie mówi dłużej niż miesiąc w przedszkolu, czy szkole (nie licząc pierwszego miesiąca przeznaczanego na adaptację), a wiemy, że w bezpiecznym otoczeniu, np. w domu mówi bez problemu, można podejrzewać mutyzm wybiórczy i należy jak najszybciej przystąpić do działania.

Ważne, aby pomoc dla dziecka odbywała się w miejscu, gdzie dziecko boi się mówić. Całe przedszkole, szkoła powinno być zapoznane z tematyką mutyzmu wybiórczego, aby nikt nawet nieświadomie nie potęgował lęku u dziecka. Pomoc udzielana dziecku powinna być dobrze zaplanowana i prowadzona przy współudziale rodziców, nauczycieli i koordynatora, czy specjalisty obeznanego z tematyką mutyzmu wybiórczego.

Rodzice mogą też skorzystać z pomocy poradni psychologiczno – pedagogicznej, gdzie specjaliści przeprowadzą diagnozę w kierunku podejrzenia MW. Z taką diagnozą rodzic może udać się z dzieckiem do poradni zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży. Należy pamiętać, że właściwą diagnozę stawia lekarz – psychiatra. Jeśli wyniki badań lekarskich potwierdzą MW, wtedy rodzice mogą złożyć wniosek do poradni psychologiczno – pedagogicznej w rejonie z prośbą o wydanie stosownej opinii z zaleceniami objęcia dziecka pomocą psychologiczno – pedagogiczną.

Opracowano na podstawie materiałów udostępnionych na stronie www.mutyzm.org.pl oraz na podstawie książki Marii Bystrzanowskiej „*Mutyzm wybiórczy. Poradnik dla rodziców, nauczycieli i specjalistów.*”, wyd.Impuls Kraków 2017

mgr Małgorzata Zamojska

logopeda